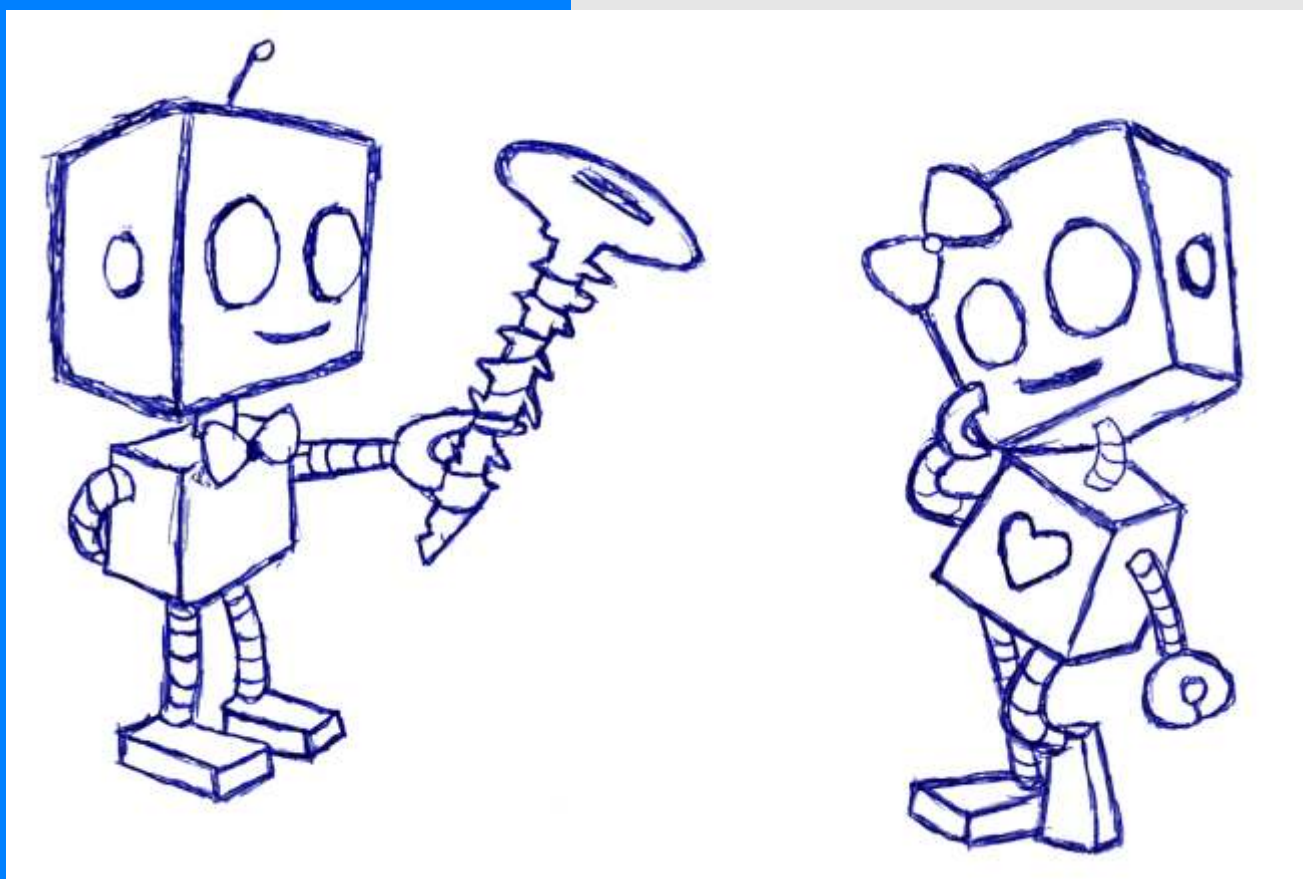

ŠOLSKI CENTER
Novo mesto

SREDNJA STROJNA ŠOLA

strojinik

Besede urednice

Spoštovani bralci,

Pred vami je Strojnik, glasilo Srednje strojne šole Šolskega centra Novo mesto. Tokrat smo se odločili, da bo glasilo izdano ločeno od kronike in v elektronski obliki.

Vsebuje prispevke dijakinj in dijakov, ki so pokazali zanimanje za različna področja. Velikokrat se zgodi, da na žalost le ostane pri idejah ... Kljub temu pa nam je uspelo zbrati nekaj utrinkov z izletov, narediti dva obsežna intervjuja, ustvariti nekaj prispevkov za prosti čas, umetniško ustvarjati ipd.

Z dijaki, ki so pripravili prispevke, vam želimo prijetno branje in čudovite počitnice!

Helena Pečarič, prof.

Šolska ekskurzija

18. 3. 2015 smo si dijaki 2. aS in 2. bS na šolski ekskurziji poleg Litostroja ogledali podjetje HELLA Saturnus Slovenija. Ob prihodu v veliko in urejeno podjetje smo se dijaki razdelili v dve skupini. Sprejela sta nas vodiča in nam na kratko predstavila podjetje in zgodovino podjetja. Izvedeli smo, da je HELLA Saturnus Slovenija del mednarodnega koncerna HELLA in eden največjih slovenskih izvoznikov. Osnovno dejavnost podjetja predstavljata razvoj in proizvodnja svetlobne opreme za avtomobile, kot so žarometi, dodatni žarometi za meglo, žarometi za dnevno vožnjo ter eno- in večfunkcijske svetilke. V HELLI je zaposlenih kar 1800 ljudi.

Vir: <http://www.hella.com/>

Po kratki predstavitvi sta nas odpeljala na ogled proizvodnje. Tam smo videli, kako obsežna je proizvodnja, saj izdelujejo žaromete za Renault, Mercedes-Benz, BMW, Lexus, Porsche in druge avtomobilске velesile. Najprej smo videli, kako na tekočem traku vlivajo luči in nato s posebnim strojem, v katerem uprašijo aluminij, da se nalepi na ulitek luči, ustvarijo kovinski videz. Nato sledi sestava luči, ki poteka na traku. Za nekatere bolj zahtevne znamke pa to poteka v tako imenovani "čisti sobi", kjer luči sestavljajo brez prisotnosti umazanije in drugih nečistoč. Videli smo tudi, kako se že pripravljajo na prihajajoča naročila žarometov za novega Porsche 911, ki jih že oblikujejo dizajnerji. Poleg luči pa tudi izdelujejo meglenke in drugo osvetljavo v avtomobilu. Razvoj novih luči poteka neprestano, saj svetovni trg konstantno zahteva nove oblike in novo tehnologijo.

Osebnostno sem zelo užival na ekskurziji, saj je avtomobilizem zanimiv in zelo obširen pojem v industriji.

Jan Ilnikar, 2. bS

Maturantski izlet – Španija

V soboto, 25. 4. 2015, smo se v popoldanskih urah dijaki 3. aS skupaj z dijaki z drugih šol odpravili na maturantski izlet v Španijo. Pred nami je bilo dolgih 21 ur vožnje z avtobusom, katero pa je še posebej popestril ogled Monaca. Naveličani vožnje in željni zabave smo v nedeljo v dopoldanskih urah le prispeli v Lloret de Mar. Po nepozabnem "otvoritvenem" partyju in neprespani noči smo se v ponedeljek odpravili na ogled Barcelone. Le-ta se nam je še posebej vtisnila v spomin. V torek je po še eni nepozabni in neprespani noči sledil počitek ter popoldansko "žuranje". V večernih urah pa smo si ogledali za Špance značilno Siesto. V sredo smo, kot je bilo že v navadi, po neprespani noči nekateri odšli na ogled kaktusov ter Costa Brava, drugi pa so ta čas porabili za počitek. Zvečer smo si ogledali viteške igre, ki nam bodo ostale v spominu predvsem zaradi zmage našega "junaka". V četrtek pa smo se, čeprav že malo utrujeni od celotnega tedna, zavedli, da se naš izlet izteka, a smo na to prav hitro pozabili, saj smo si ogledali Dalijev muzej ter v Lloretu počeli stvari, ki jih v tem tednu še nismo. Zvečer je sledil poslovilni Grafik party, ki se je, tako kot vsi drugi partyji, zavlekel v zgodnje jutranje ure. Po kratkem spancu smo NA ŽALOST v petek, ob dopoldanskih urah, morali oditi proti domu. Dolgo pot smo izkoristili predvsem za počitek, vmes pa smo si še ogledali, kako naredijo parfum v parfumeriji Galimard v Grasseju. Tako smo, ob prihodu domov, v soboto zgodaj zjutraj zaključili maturantski izlet, ki bi ga brez odlašanja ponovili še enkrat.

Aleš Žagar, 3. aS

Lloret de Mar

Strojniki radi potujemo

Red Love party

Nagradni izlet

Vse se je začelo zjutraj, ko je avtobus odpeljal iz Novega mesta proti Primorski. Vožnjo smo za kratek čas prekinili na počivališču Ravbarkomanda, kjer smo imeli postanek, ki je bil namenjen malici in toaleti. Po postanku pa smo pot nadaljevali proti Kopru.

Na koprskem pomolu smo si najprej vzeli nekaj trenutkov za skupno fotografijo, nato pa smo se vkrcali na dve barki, eno večjo in eno manjšo. Na manjši barki, na kateri sem bil tudi sam, sta nas pričakala kapitan in njegov pomočnik. Pomočnik nas je na kratko poučil o vetru in vozlih, ki jih pomorščaki uporabljajo, ter nam pokazal, kako se jih izdelata.

Ko smo prispeli do Pirana, nas je druga, večja, barka že čakala, saj je hitreje prispela in se ta čas že zasidrala. Manjšo barko so privezali ob bok večje in nam postregli s sardelami na žaru. Kot pravim Dolenjcem nam seveda ribe niso prav dobro teknile, zato smo jih le nekaj poskusili in raje počakali na nam bolj domače čevapčiče, ki so nam zelo teknili. Po kosilu smo najpogumnejši poskakali v morje in se veselo kopali, čeprav nas je malo zeblo. Nato smo se odpravili še v Piran, kjer smo na Tartinijevem trgu znova naredili še eno skupno fotografijo. Imeli smo eno uro časa za ogled mesta, medtem ko so nekateri dijaki komaj čakali, da se ohladijo v morju.

Preden smo se odpravili nazaj proti Kopru, smo se na barki okrepili z okusnimi kalamari na žaru. Med povratkom v Koper pa smo se nastavljali sončnim žarkom, ki so prav prijali. V Kopru smo prosti čas pred prihodom avtobusa izkoristili za sladkanje s sladoledom in torticami.

Na avtobusu je bilo vso pot zelo veselo, saj smo imeli s seboj tudi diatonično harmoniko, ki na izletu Dolenjcev ne sme manjkati. Zvokom harmonike, ki jih je spremljalo veselo petje dijakov, smo lahko prisluhnili vso pot do Novega mesta, harmonike pa nismo odložili niti med postankom na počivališču Lom.

Na izletu smo se imeli zelo lepo, zato ni skrivnost, da si tako izkušnjo vsi dijaki želimo ponoviti.

Primož Kastelic, 1. aS

Zgodovina VW hrošča

Hroščeve korenine segajo daleč v leto 1912, ko je dr. Ferdinand Porsche zgradil štirivaljni motor z nasprotno stoječimi bati (»bokser«).

Za začetek izdelave je bil najvplivnejši Hitler, ki je želel avto, ki na avtocesti razvije trajno hitrost 100 km/h in ima za družino primerno število sedežev (štiri), majhno porabo goriva in stane manj kot 1000 takratnih mark.

Pravzaprav pa se vse skupaj začne leta 1931, ko je Porscheja najel nemški proizvajalec motociklov Zündapp, ki se je želel podati v avtomobilistične vode.

Preden je Porsche prejel naročilo od Zündappa, je delal za Horch, Wanderer in Mercedes-Benz.

Ferdinand Porsche

Leta 1932 so za testiranje pripravili vozni prototip, ki je imel zadaj nameščen motor in »aerodinamično« karoserijo, vendar je zaradi velikega porasta prodaje motornih koles Zündapp izgubil zanimanje za Porschejev projekt.

Porsche je bil jezen in razočaran, zato je ves projekt prenesel na drugega izdelovalca motociklov, NSU. To podjetje je razmišljalo o izdelavi avtomobilov v razredu 1,5-litrskih motorjev. Sčasoma so zgradili še več novih prototipov, hkrati enega z dvotaktnim motorjem in vzmetenjem s torzijskimi palicami, ki ga je razvil Porsche.

Prvi prototip je nastal leta 1935. Na zunaj je bil že skoraj prepoznaven kot Volkswagen, vendar je imel nekaj opaznih razlik.

Ko je bila gradnja tovarne v polnem teku, so nove prototipe vozila predstavili novinarjem, in 3. julija 1938 je New York Times kot prvi avto poimenoval 'hrošč'. Hrošč je z novim 1131-kubičnim motorjem proizvedel 24 km. Motor je bil zračno hlajen, oljna črpalka pa je zagotavljala dobro mazanje.

Avto se je v prodaji pojavil šele leta 1947 zaradi 2. svetovne vojne leta 1939, ko je Hitler naročil invazijo na Poljsko. Proizvodnja se je ustavila zaradi izdelave kübelwagna, ki je bil jeepu podobno vozilo.

Takrat verjetno prav nihče ni mogel niti slutiti, da bo iz pepela druge svetovne vojne takrat že desetletje star avto postal prodajna uspešnica po vsem svetu, in da se bo končna proizvodnja končala več kot pol stoletja pozneje pri končni številki nekaj nad 22 milijonov izdelanih in prodanih hroščev.

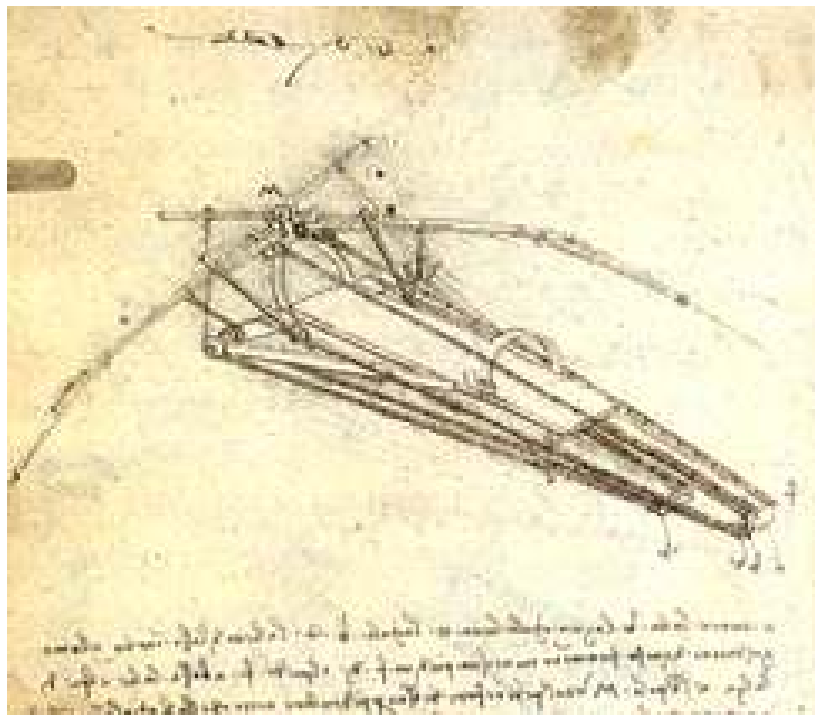
Marko Kostrevc in Žan Lukšič, 1. bS

Leonardo da Vinci v očeh strojnika

Leonardo se je 15. Aprila leta 1452 rodil v vasici Anchiano blizu Vincija v Toskani (današnja Italija), umrl pa je 2. Maja 1519. Njegov oče Ser Piero da Vinci je bil notar, mati Caterina pa kmečko dekle. Leonardov oče je poskrbel, da se je Leonardo naučil brati in pisati, naučil ga je tudi osnov latinske slovnice in matematike. Pri štirinajstih letih ga je kot vajenca v svojo delavnico vzel Andrea di Cione, čigar delavnica je bila najslavnejša. Tam se je naučil obojega – tako praktičnega dela kot teorije. Njegov mojster je bil tako navdušen nad njegovo sliko Jezusa, da je odložil svoj čopič in nikoli več potem ni slikal. Pri dvajsetih letih je bil kvalificiran kot magister umetnosti in medicine.

Ker smo strojniki, nas vseeno bolj kot njegove slike pritegnejo njegovi izumi.

Vzpon v inženirstvu je doživel takrat, ko je vojvodi Ludovicu Marii Sforzi obljubil, da bo izdelal napravo, s katero bodo ubranili mesto. Izdelal je nekakšne premikajoče se barikade, ki so bile tudi zelo učinkovite.

Ker je bil navdušen nad letenjem, je namenil veliko pozornosti preučevanju leta ptičev ter izdelal več načrtov za letalne stroje, med njimi za helikopter za štiri osebe (ki ne bi mogel delovati, ker bi se zaradi ohranitve vrtilne količine vrtel okoli svoje osi) ter lahko jadralno letalo, ki bi lahko letelo.

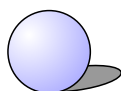
Leta 1502 je Leonardo za turškega sultana Bajazida II. izdelal načrt za 240 m dolg most, katerega pa niso postavili vse do leta 2001.

Mitja Železnik, 1. aS

Gašper Stopar iz 1. aS je razmišljal o ljubezni ...

Ljubezen je kot nekaj,
kar v pomladi vzcveti
in cveti kot najlepši dar življenja,
dokler ne oveni,
a ko oveni,
lahko naposled spet oživi.

Zelena reka vije se v daljavo,
tam pod mestno zastavo.
Gledam rotovž ob zahodu,
medtem ko sem med ulicami na prehodu.

Vsak dan hitimo mimo,
a lepote mesta ne opazimo.
Ko bi le imeli čas in se ozrli
ter svoje mesto podprli.

Novo mesto snovno je gradivo,
tako za slike, kot za čtivo.
Umetniki delali so radi,
če navdih dobili so v muzah ali naravi.

Tu živeli so Rimljani, Habsburžani,
potencial mesta pa našli smo Novomeščani.
Z našim mestom diham, jem in spim,
o njem pa le dober glas velim.

Tilen Ovniček, 2. bS

... o mladosti

Mladost je zagotovo obdobje sanj in kljubovalnosti. Še tako velike želje in cilji se nam zdijo zelo lahko uresničljivi. Čeprav vedno temu ni tako, saj je potrebno za doseganje nekaterih ciljev kar trdo delati. V vsakem trenutku imamo na dlani vsaj nekaj bližnjic, ki pa nas lahko zaradi naše življenjske neizkušenosti popeljejo v težave. V tem obdobju smo zelo občutljivi in kljubovalni. Pri vsaki stvari imamo vedno vse »prav«. Prepovedane stvari se nam zdijo najbolj zanimive. Radi odkrivamo nove stvari, radi se zabavamo, kar je tudi prav, saj mladost je vsekakor norost. Tudi sama se tako kot večina najstnikov poskušam držati načela »živiš samo enkrat«, vendar to ne pomeni, da lahko delamo, kar se nam zdi in živimo brezglavo življenje. Še vedno je potrebno razmišljati z glavo! Znamenji odraslosti v očeh najstnikov sta zagotovo alkohol in cigareti, čemur sama odločno nasprotujem. Vendar ne morem krojiti mišljenja vsakega posameznika in vsakemu posebej dopovedovati, da ti dve razvadi sploh ne izkazujeta njihove odraslosti, temveč je to kvečjemu odraz NEodraslosti.

Tina Nosan, 1. bS

Intervju s prof. dr. Viljemom Kraljem, profesorjem na Strojni fakulteti v Ljubljani

Dijaka Srednje strojne šole in njen mentor so se odpravili v Ljubljano na Inštitut za varilstvo, kjer so intervjuvali v Sloveniji in tudi v mednarodnem merilu izjemno priznanega strokovnjaka za varjenje ter profesorja na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani – prof. dr. Viljema Kralja.

Na Dnevu varilne tehnike, ki ga je lani organizirala Zveza društev za varilno tehniko Slovenije v sodelovanju s Šolskim centrom Novo mesto, ste v uvodnem razmišljanju podali celovit pregled razvoja in stanja varilske stroke v Sloveniji. Prosimo Vas, da na kratko predstavite delček tega tudi našim bralcem.

Na inštitutu sem bil zaposlen dvajset let kot vodja elektro-strojnega oddelka za razvoj in izdelavo varilnih naprav in strojev. Tukaj sem bil zaposlen od uradne ustanovitve inštituta (l. 1959). To je bil čas, ko je bila Jugoslavija še od druge sv. vojne uničena, varilna tehnika pa je bila v predvojnem času pri nas nekako na področju plamenskega varjenja in rezanja ter uporovnega varjenja in varjenja z oplaščeno elektrodo. Glavni varilni vir je bil varilni agregat, ki je bil zelo glasen in ga ne moremo primerjati z zdajšnjimi inverterskimi viri, ki so manjši in tišji ter dajejo boljši učinek. Tedaj še nismo nič vedeli o načinih prehajanja materiala pri varjenju s taljivo elektrodo. Torej, to je bila osrednja tema raziskav, potem pa se je hkrati pojavilo varjenje s kratkim oblokom. To smo morali vse nekako ugotoviti, doumeti. Takrat smo dobili tehnično pomoč iz Francije, tako da smo bili sodelavci njihovega inštituta – na specializaciji na njihovem inštitutu in v tovarnah v Franciji, v Parizu. Tako sem bil tudi jaz tam v zvezi z avtomatizacijo načinov varjenja. To je bilo takrat zelo aktualno. Ravno lani sem imel priložnost obiskati tovarno Revoz v Novem mestu in tako sem lahko primerjal način dela v Franciji v tovarni Renault okoli l. 1960 in sedaj. Takrat je bilo vse ročno delo, sedaj pa sami roboti.

Kako bi opisali ta prehod od ročnega k robotskemu varjenju?

Potrebno se je poglobiti in doumeti, kaj se je pravzaprav zgodilo. Problem naprav za avtomatsko varjenje je bil, da takrat ni bilo vse elektronike, kot je sedaj. Takrat so bili pri varjenju dolgi reakcijski časi, sedaj pa je to dostikrat manjše. Potem se je začel ta nagli razvoj avtomatizacije. Na leto so izumljali po 2, 3 nove načine varjenja in število načinov varjenja je zelo naraslo. Tako se je pojavilo varjenje z elektronskim snopom, z laserji, ki so najbolj učinkoviti. Tu je toplotni vpliv najmanjši na strukturo zvara in obliko. MIG, TIG varjenje je nastalo že pred in med 2. sv. vojno. Druga plat pa je, da je bila Jugoslavija še vedno v ruševinah. Mi smo bili po koncu vojne z razvojem za 20 let v zaostanku glede na razviti zahod. Torej, vršili smo dvojno pionirsko delo. Na eni strani razvoj in vnašanje novosti varilne tehnike v industrijo in seveda sledenje razvoju na zahodu, ki je po vojni eksplodiral.

Kakšna je bila vloga inštituta pri razvoju?

Razvoj je bil enormen in takrat je Zavod za varjenje, sedaj inštitut, igral pionirsko vlogo pri razvoju celotne varilne tehnike, namreč ta inštitut je bil edini v Jugoslaviji, ki je zajemal celotno področje varilne tehnike. Nikjer drugje niso imeli recimo elektro-strojnega oddelka, ki je vršil razvoj novih naprav na področju varjenja, raziskave in publiciranje po svetu. Bilo je nekaj: Rade Končar in nekaj v Makedoniji ter Srbiji, tam je potem nastala tovarna za varjenje s trenjem. Potem se je ta razvoj razširil in pospešil. Materiale je v glavnem izdelovala železarna Jesenice – še pred 2. sv. vojno in po vojni so seveda postali vodilni. To je bil uvod v ta razvoj, ki se pa ni ustavil. Mi stojimo, razvoj pa gre enormno naprej.

Z leve: prof. dr. Ivan Polajnar, prof. dr. Viljem Kralj, mag. Danijel Langus

Gotovo je bil eden od vaših največjih življenjskih projektov pomoč pri postavitvi tovarne varilnih strojev in naprav Varstroj v Lendavi. Kako to, da se je prav v Lendavi postavljalo takšno tovarno?

Bil sem priča celotnemu razvoju. Prekmurje je bilo po vojni najbolj nerazvit in najrevnejši del. Tako je bil to najprimernejši kraj za ustanovitev novega podjetja. Tako smo začeli izdelovati tako imenovane furlanove transformatorje. En furlanov varilni transformator pa je v inozemstvu pri testiranju varilnih sposobnosti med testiranimi zasedel prvo mesto kot najboljši. Ti transformatorji pa v drugih karakteristikah niso ustrezali standardom za varilne transformatorje, torej, to je bilo treba prirediti in to smo tukaj na Zavodu prilagodili. Nato smo prenesli proizvodnjo furlanovih transformatorjev v Prekmurje. Ime smo dobili kar naključno. Varstroj. Zanj smo priredili tudi furlanova stroja za uporovno točkovno varjenje in razvili na Zavodu za varjenje stroj za uporovno sočelno-obžigalno varjenje. Zavod je tako nekaj prispeval za zmanjšanje brezposelnosti na tem območju Slovenije. Kasneje je bila tudi pobuda, da bi se Varstroj in Iskra združila ter postala največji izdelovalec naprav za varjenje na Balkanu, a na žalost se to nikoli ni zgodilo.

Kdo vse je sodeloval pri zasnovi, postavitvi in financiranju tistega projekta? Ali ste se pri snovanju novih varilnih aparatov oprli na kakšnega že priznanega proizvajalca ali ste odkupili licenco za postavitev proizvodnje?

Sodelovala je Republika Slovenija in Zavod za varjenje kot glavni nosilec. To so bili prenosi v obliki licenc, oni so plačevali licenčnino, mi pa smo ta denar vlagali v nadaljnji razvoj. Takrat nismo bili uveljavljeni, zato smo si prizadevali za uveljavitev Zavoda, ker Zavod ni prenesel strojev samo na Varstroj, ampak tudi na druga podjetja, ki so po licenci to izdelovala. Prvi varilni aparat, ki ga je začela izdelovati Iskra, Tigvar, je bil stroj, ki sem ga jaz razvil. Drugi izdelek je bil Migvar, ki sem ga tudi večinoma sam razvil.

Kateri izdelki in v kolikšnem številu so na začetku postavitve podjetja prihajali iz Varstroja?

Na začetku smo delali varilne transformatorje raznih velikosti. To so bili furlanovi transformatorji za obločno varjenje. Sledili so stroji za uporovno varjenje, mehansko in avtomatizirano plamensko rezanje, kasneje pa tudi CO₂ varjenje.

Koliko časa je minilo od idejnega predloga za ustanovitev ter do zagona podjetja?

Torej, vsaj od pol leta do leta dni je trajal zagon podjetja. Treba pa ni bilo dati samo dokumentacije in navodil, ampak tudi v sami tovarni ljudi naučiti in pomagati pri sami organizaciji. Ta zagon je bil dolgotrajen proces. Kaj zahteva razvoj? Potrebno je nabavljati material, normirati, organizirati proizvodnjo, priučiti ljudi. To ni proces, ki bi se ga dalo z levo roko narediti. Moram reči, da so se odlično prilagodili in postali vodilni v Jugoslaviji.

Ali je bil v podjetju Varstroj že takrat vzpostavljen tudi razvojni oddelek?

V Varstroju niso imeli razvoja. Razvoj pomeni teoretično in praktično stvar obdelati, vse premisliti, preizkusiti. Najprej je potrebno narediti prototip, nato prototipno serijo in to prodati, da se stroški povrnejo. Vse to je potekalo pri nas, na Zavodu za varjenje.

Kakšen odnos ste imeli z Varstrojem ob ustanovitvi in danes?

Odnos je bil v redu. Morate pa vedeti, da so imela vodstva okraja, ne tovarne, malo svoje poglede.

Kakšno predznanje in psihofizične sposobnosti mora imeti današnji varilec v primerjavi s pionirskimi časi?

Vedno so dobrodošle čim boljše psihofizične sposobnosti (smeh). Moramo namreč vedeti, da varjenje ni samo varjenje v sedečem položaju ter v zaprtem prostoru, ampak tudi varjenje na konstrukcijah. Varilstvo zajema vsa področja človeške dejavnosti: od mikročipov do vesoljske tehnike. Če naredimo primerjavo: ko je takrat prišla v uporabo nova elektroda za REO, so varilci, ki so bili navajeni na stare elektrode, mnogi prenehali biti varilci. Niso se mogli prilagoditi na spremembe. Varilstvo je zahtevno, zato vsaka novost v varjenju zahteva pri varilcu preverjanje sposobnosti varilca za varjenje, zato mora opravljati atest vsake dve leti. Ugotovil sem, da dober varilec vodi elektrodo s plus, minus 0,75 mm natančno. Seveda pa so stroji, posebno sedanji, še bolj natančni.

Vaši in številni prispevki vseh drugih sodelavcev Zavoda za varjenje so v tistem času ogromno prispevali k ugledu stroke in ustanove ter prinašali tudi finančne koristi. Dovolite, da Vam zastaviva še eno obrobno vprašanje: Kakšen je Vaš odnos do družbene lastnine nekoč v primerjavi z danes?

Tako bom rekel: ni pomembno, če je družbena ali privatna lastnina. Pomembno je ekonomsko in strokovno optimalno vodenje, brez zunanjih vplivov odsluženih politikov in funkcionarjev, ki le gledajo kdaj pridejo na delo in kdaj grejo domov.

Ali nam lahko zaupate, kako vam uspe ohranjati izjemno vitalnost in kako vzdržujete telesno kondicijo ter celovit pregled nad aktualnimi dogajanjem v varilski stroki?

To je težko vprašanje, ampak bom povedal, kakor sem nekoč slišal na radiu: geni, zmerno življenje in sreča.

Profesorju Viljemu Kralju se dijaki in profesorji Srednje strojne šole Novo mesto iskreno zahvaljujemo za njegov čas, trud in bogate izkušnje, ki jih je delil z nami. Želimo mu veliko zdravja in osebnega zadovoljstva. Hkrati pa zahvala direktorju Inštituta za varilstvo, dr. Miru Uranu, ki nas je prijazno sprejel.

Na žalost nas je v času od opravljenega intervjuja do objave zapustil izr. prof. dr. Ivan Polajnar, predsednik Zveze društev za varilno tehniko Slovenije, ki je bil koordinator srečanja za opravljen intervju. Izrekamo mu iskreno zahvalo za to uslugo in za dolgoletno prijetno sodelovanje s Šolskim centrom Novo mesto.

Intervju sta pripravila Sebastjan Grešak in Jan Ilnikar, dijaka 2. bS, z mentorjem Brankom Matešičem.

Intervju z znanim Slovincem Matjažem Kumljem

Matjaž Kumelj je trenutno izjemno popularen maneken, model, plesalec, igralec, pevec in še kaj. Zagotovo pa je nam najbolj poznan po fantastičnih nastopih v televizijski oddaji Znan obraz ima svoj glas in po prestižnem naslovu najlepšega moškega v Sloveniji iz leta 2012. Morda pa je tudi tvoj sosed? Doma je namreč v okolici Novega mesta. Srednješolska leta pa Matjaža vežejo na Šolski center Novo mesto ...

Kakšne spomine ste ohranili na Šolski center Novo mesto?

Super spomine, minilo je že kar nekaj let. Mislim, da že kar 7 let. Ampak so super spomini. To je čas, ko si nekako še brez skrbi. Kasneje pa je že vse na tebi, se že sam odločaš in odgovarjaš za svoja dejanja. To je obdobje, ko spoznavaš nove ljudi, nove prijatelje.

Obiskovali ste Srednjo zdravstveno in kemijsko šolo. Katero smer ste izbrali in zakaj?

Tako je, obiskoval sem srednjo zdravstveno šolo. Rad sem imel to delo, zaradi tega, ker je natančno in zanimivo, predvsem ker delaš z ljudmi. To so bili glavni razlogi, zakaj sem se odločil za to šolo.

Ali ste do sedaj opravljali kakšno delo s svojega strokovnega področja zdravstvenega tehnika?

Da. Opravljal sem pripravništvo, in sicer v operacijskem bloku v Novem mestu, kar me je še bolj zanimalo, ker je tam vse še bolj natančno, čisto. Delal sem na vseh področjih, ki jih opravljajo v Splošni bolnišnici Novo mesto.

Ali ste po srednji šoli nadaljevali z izobraževanjem?

Zaenkrat še ne. Šel sem v drugo smer, in sicer na grafično v Ljubljano, vendar nisem končal. Določenih stvari, ki so me veselile, sem se naučil. Nato sem nadaljeval v medijskem svetu. Nekoč pa bom študij nadaljeval.

Danes delujete kar na treh področjih, in sicer: manekenstvo, glasba in igrilstvo. Ali bi lahko izpostavili Vam najljubšega?

To je pogosto vprašanje. Mislim, da je vse skupaj en paket, kakorkoli obrneš, potrebuješ eno z drugim. Res je, da sem delal oziroma še delam profesionalno kot model, kot glasbenik, igrilstvo pa je sedaj prišlo na vrsto. Trenutno delamo v gledališču muzikal Mamma mia. Tako, da je vse skupaj nekako povezano.

Kdaj ste začutili željo, da postanete maneken?

Po glasbeni poti. S skupino All 4 Play smo kar veliko nastopali po bivših državah Jugoslavije. Vsak je šel nato na svojo pot in jaz sem želel poskusiti nekaj več. Takrat sem se odločil za tekmovanje za Mistra Slovenije 2012. Po tej zmagi sem šel delat naprej na Tajsko, v Korejo, v Dominikansko Republiko, Avstrijo, na Hrvaško. Takrat sem začutil, da je to ena stvar, ki me povezuje z drugimi ljudmi, ustvarja nova prijateljstva. Takrat sem torej začutil željo, da postanem model.

Čemu vse se odrekate za manekensko kariero?

Če gledamo samo na hrano, moraš spremeniti način življenja. Ne moreš vsega jesti, ker moraš biti v formi oziroma v stalni pripravljenosti. Skrbeti moraš zase, se gibati, kajti lahko že jutri pride neko delo in moraš biti pripravljen. Vzamem si čas zase in za svoje treninge.

Ali ste spretni v kuhinji ali za pripravo jedi poskrbi kdo drug? Ste vegetarijanec?

Ja, zelo rad kuham. Vegetarijanec sem bil sedem let. Ko pa sem začel s treningi, sem opazil, da sem imel zelo malo časa, zaradi vaj s skupino All 4 Play in zaradi treningov, zato mi ni zadostovala samo zelenjava. Tako sem počasi začel jesti piščančje meso, ki ga jem še zdaj. Mami se je od začetka trudila delati solate z različnimi prelivami in dodatki, da se mesa ni čutilo.

Ali mora imeti maneken poseben jedilnik?

Sam skrbim za svoj jedilnik, da je čim bolj zdrav. Več ali manj vsak dan jem isto hrano, ker nimam časa. Včasih pa si vzamem hrano za na pot.

Kolikokrat na teden obiskujete fitnes? Imate mogoče osebnega trenerja?

Po zmagi za Mistra Slovenije sem imel osebnega trenerja, preden sem odpotoval v Dominikansko Republiko. Sedaj pa imam dovolj znanja, da si sam sestavim program treninga. Fitnes studio Nina v Čermošnjicah mi je že pred tekmovanjem pomagal in ga še vedno redno obiskujem.

Ali jemljete tudi kakšne prehranske dodatke za tako izklesano telo?

Osebnostno jemljem zelo malo tega. S pravilno prehrano lahko vse to nadomestim, zelo rad pa imam vitamine in šumeče tablete, zato mi manjkrat pade odpornost.

Vedno imate urejeno pričesko. Ali se prepuščate v roke strokovnjakom ali za to poskrbite kar sami?

A 'MAM RES? (smeh) Ja, pričesko si urejam sam, vendar ji ne posvečam prevelike pozornosti.

Kakšen je kriterij, da postaneš model? (Zunanje lastnosti: teža, višina ...)

Res je, da je en del tudi zunanost. Ampak čedalje bolj se išče različne izgleda. Zelo pomembna pa je tudi energija, ki jo daješ na izboru. Če začutijo, da lahko delajo s tabo, je vse veliko lažje.

Kdo Vas je vpeljal v svet manekenstva ?

Sam sem se, s tekmovanji. Potem sem dobil svojega agenta, ki mi organizira posle in ko grem v tujino, mi vedno vse pripravi, se pravi, da on skrbi za vso organizacijo.

Kako izbirate oblačila? Ali kupujete samo priznane blagovne znamke?

Ne, daleč od tega. Marsikdo si misli, da se rad preoblačim, vendar grem zelo težko v trgovine. Kupim tisto, kar mi pade v oko in mi je všeč. Ne zgodi se, da bi šel prav z namenom v trgovino. Veliko pa naročam tudi preko interneta.

Ali imate veliko oboževalk oz. oboževalcev, odkar ste maneken?

Ja, recimo, da ja. Vsakokrat, ko delaš nekaj novega, se pravi na novih področjih, kot je oddaja Znan obraz ima svoj glas, dobiš nov spekter ljudi, ki te podpirajo. To se zelo pozna na socialnih omrežjih. Dokler bom imel ljudi, ki me podpirajo, bom lahko delal in bil uspešen.

Nastopili ste v oddaji Znan obraz ima svoj glas. Ali ste se na oddajo prijavili sami ali so Vas izbrali ?

To je format oddaje, kjer sama televizija povabi ljudi, ki jih želi imeti v oddaji. Format tudi zahteva, da je nastopajoči kolikor toliko znan in ima neke izkušnje, kajti v enem tednu se je zelo težko pripraviti, če si brez izkušenj. Poleg petja, igranja in plesa je potrebno koketirati s kamero. Na avdicijo so poklicali veliko ljudi in jih potem osem izbrali.

Ali se je bilo težko vživeti vsak teden v drugo osebo?

Če nekaj rad delaš, to ni težko, je pa naporno, ker je konstanto. Tri mesece dejansko vsak dan delaš za neko stvar in dvanajstkrat se zgodi, da moraš popolnoma preklopiti iz enega lika v drugega.

Koliko časa dnevno ste porabili, da ste izpilili glas in kretnje posameznih pevcev ali pevk, ki so Vam bili dodeljeni?

V nedeljo smo izvedeli, koga bomo imitirali v naslednji oddaji. Takoj v ponedeljek smo že imeli pevske vaje z Darjo Švajger, plesne z Miho Krušičem in s Tanjo Ribič mimiko. Do srede smo morali imeti pripravljene stvari v glavi, kar pomeni, da smo do takrat morali znati besedilo na pamet, saj smo imeli že vaje z oblačili.

Ali radi plešete?

Ja, seveda.

Ali ste z ostalimi člani oddaje Znan obraz ima svoj glas še vedno ostali v stiku?

Še vedno, ja. Vsak teden se zagotovo z nekom slišimo in vidimo, tudi družimo se veliko, se pravi, da gremo na kakšen dogodek skupaj.

Ali tudi sedaj spremljate novo sezono oddaje?

Na žalost ne oziroma vidim kakšne izseke ali kakšne nastope na internetu, toda ta trenutek ne zmorem spremljati, ker delamo muzikal Mamma mia in imamo vaje vsak dan, tudi ob nedeljah, vsekakor pa jih spremljam na facebooku.

Petje Vam verjetno ni delalo težav, saj pojete v skupini All 4 Play. Kdo sestavlja skupino?

Sedaj je ni več. V skupini All 4 Play smo bili: dekleti Tina Horvat in Sanja Cerjak ter fanta: jaz in Grega Kralj. Razen pevke Sanje, smo vsi ostali hodili na Šolski center Novo mesto. Sedaj imam svojo skupino in sam ustvarjam glasbo, kot solist.

Glede na Vaše delo najbrž kar veliko potujete? Kam največkrat in kje vse ste že bili?

Najdlje sem potoval takrat, ko sem delal kot model, se pravi v Južno Korejo, na Tajsko, v Bangkok. Na vseh teh destinacijah sem živel po 3 mesece. Obiskal sem tudi Dominikansko Republiko in države po Ameriki, nato še evropske države, npr. Hrvaško, Avstrijo, Nemčijo in države bivše Jugoslavije. Prepotoval sem res veliko.

Katera država oziroma mesto pa Vam je najbolj pri srcu?

Vsako mesto oziroma država ima nekaj svojega. Ko si nekaj časa tam, ti nekaj postane všeč, na primer Saul mi je bil všeč, ker je napredno mesto, res veliko tehnike, avtomobilov in predvsem prestiža, kar je lepo za videti. Po drugi strani pa tudi Tajska, ki je zelo sproščena oziroma so tam sproščeni ljudje, kajti tam sem imel zelo dobre »cimre«, zato mi je Tajska tudi ostala v lepem spominu.

Po novem ste se podali v igralske vode. Ali imate kakšne izkušnje že od prej?

Da bi se rad preizkusil tudi v igralskih vodah, sem začutil v zadnji oddaji Znan obraz ima svoj glas, kjer sva jaz in Daša Gradišek postala John Travolta in Olivia Newton - John iz muzikla Brilljantina. Takrat sem videl, da me to res zanima, ker moraš igrati in plesati in odpeti stvari. To mi je bila res super kombinacija. Darja Švajger mi je tudi rekla, da me bo poslala v London na muzikle, ker je začutila, glede na to, da je bila ves čas z nami, da je to tisto, kar me res veseli. Letos sem dobil klic za novo produkcijo oziroma nov muzikal pri nas v Sloveniji, muzikal Mamma mia.

O čem govori muzikal Mamma mia?

Podoben je filmu Mamma mia, oziroma zgodba je ista, se pravi zgodba hčerke in mame. Mama ne ve točno, kdo izmed treh moških je oče. Hčerka nato raziskuje in nato sledi še poroka. Zgodba je torej ista kakor v filmu, le da je v našem muziklu veliko več pesmi. V gledališču je drugače kakor v filmu, kajti film je bil sneman v Grčiji. Toda jaz mislim, da je gledalcem muzikal v gledališču še bolj všeč kot na televiziji. Podrobno o tem ne bom, vas pa povabim, da si ogledate muzikal.

Glede na to, da ste zelo športno aktivni, nas zanima, če ste navijač kakšnega kluba?

Ne, nisem navijač nobenega kluba, sicer spremljam kakšen nogomet, na vsaka štiri leta. To pogledamo doma pred zaslonom s prijatelji, ne hodim pa na kakšne tekme, ker imam prenatrpan urnik, pa čeprav verjamem, da je to zanimivo.

Ali imate kakšne posebne skrite razvade?

Da, kava je moja razvada. Sem najbrž že kar odvisen od kave. Po navadi je moj 'coffee time' večkrat na dan. Čez dan ne gre brez kave. (smeh)

30. Ste iz dežele cvička. Kakšen je Vaš odnos do cvička in vinorodne Dolenjske?

Mislim, da je Dolenjska super prostor za kvalitetno življenje. Glede cvička pa lahko povem, da ga ne pridelujem, pijem pa ga malo več kot pridelujem (smeh), se pravi bolj malo. Mislim pa, da so ljudje po celi Sloveniji zadovoljni z našo pijačo, s cvičkom, in želim, da bi bilo tako tudi v prihodnje.

Za konec pa nas zanima, če ob tem natrpanem urniku najdete čas za

oddih od vsega? Kam se raje odpravite, v gore ali v bolj tople kraje?

Veliko spoznanje je, da ugotoviš, kaj ti najbolj prija po napornem dnevu, urniku oziroma napornem tednu, da se znaš sprostiti. Jaz sem ugotovil, da me gledanje filmov zelo sprosti, in sem si tudi doma pripravil platno in projektor in to je res tista stvar, ki me zelo sprosti in pa seveda prijatelji, s katerimi se dobimo, kakšno rečemo.

Raje se odpravim v tople kraje, na morje.

Matjažu Kumlju se iskreno zahvaljujemo za čas, prijetno druženje in sproščen klepet. Želimo mu še veliko užitkov in uspehov v življenju in z veseljem si ga bomo ogledali tudi v muziklu Mamma mia.

Z Matjažem smo se pogovarjali Klavdija Lokar, Jerca Pavlič in Marko Papež, dijaki 4. aS.

MINI KVIZ

s področja slovenščine, zgodovine in strojništva

1. Število samoglasnikov v slovenskem jeziku:

- a) 24
- b) 8
- c) 5

2. Letnica propada rimskega cesarstva:

- a) 476
- b) 450
- c) 44 pr. n. št.

3. Kolikšen je korak navoja pri vijaku M6?

- a) 1,25
- b) 0,8
- c) 1

4. Kateri izmed naštetih jezikov spada med germanske jezike?

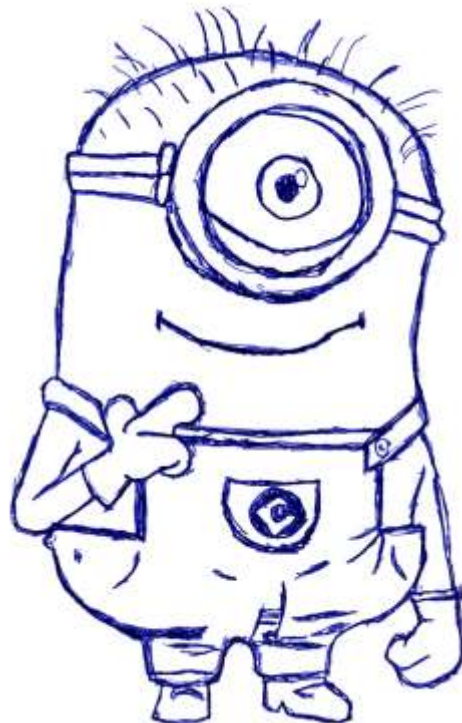
- a) norveški
- b) francoski
- c) škotski

5. Katerega leta Karantanija popolnoma izgubi samostojnost?

- a) 743
- b) 828
- c) 819

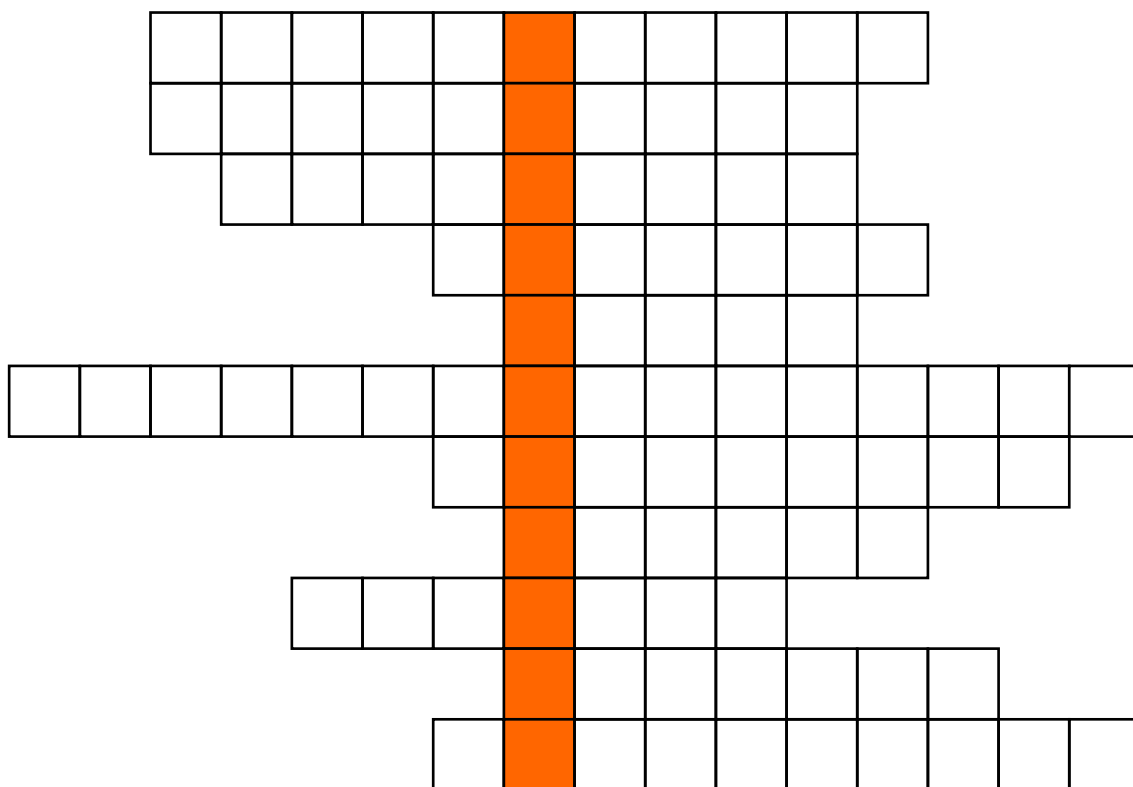
6. Katerega leta je bila ustanovljena organizacija ISO?

- a) 2001
- b) 2008
- c) 1946

Žak Pernek, 1. aS

Križanka

1. Pogled z leve strani pri risanju prostorske projekcije.
2. Poglavje pri matematiki o likih in telesih.
3. Kako imenujemo vpisovanje mer, ki naj bi jih imel končni izdelek?
4. Element pri mehaniki, ki nekaj podpira.
5. Najtrša kovina v strojništvu je konstrukcijsko _____.
6. Kakšno je gibanje telesa, če se začne gibati hitreje kot na začetku?
7. Osnovna strojniška enota za dolžino.
8. Narečna beseda za pomično ali kljunasto merilo.
9. Orodje za risanje krogov, krožnih lokov, zaokrožitev.
10. Pri tem delu uporabljaš vrtalni stroj.
11. Če je neka stvar ves čas enaka, ji rečemo, da je _____.

Gregor Štupar, 1. bS

Sudoku

				4				5
8		2		1				3
4				7	3	8	2	
9		8			6	7		
		7			8	5		
5		4		9	1	3	6	
	8		3		7			4
6		3	2				8	1
	4							

Cvetke pri pouku

Strojniki – geografi:

Kaj je pogozdovanje?

1. učenjak: To je zapuščena njiva, katero kmet več ne prideluje in je zaraščena.
2. učenjak: Postavimo pašnike, kjer se pase govedoreja in ovčereja

Kaj je lokalna zgodovina? Zgodovina lokalov.

Pri slovenščini:

Pri pouku slovenščine so v razredu, kjer je veliko tujcev, obravnavali pesem Take dežele ni T. Pavčka. Pesnik pravi, da je slovenska zemlja hkrati skromna in radodarna. Profesorica je razlagala, kaj pomeni beseda skromna in to ponazorila s primerom. Dijaku pravi: 'Zares boš imel srečo v življenju, če boš dobil dekle, ki bo skromno – z malim zadovoljno.' Dijaki so seveda pomislili na nekaj drugega ...

Profesorica vpraša dijaka: 'Katero pesniško sredstvo se skriva v naslovu pesmi Lepa Vida?' Dijak je odgovoril: 'Pretiravanje.'

Ob obravnavi Jevgenija Onjegina je profesorica opisala Tatjanino drzno izpoved ljubezni do Onjegina, kar je bilo za tisti čas neprimerno. Tih dijak je razmišljal in ugotovil: 'Le kje so danes takšne punce? Jaz pa nimam take sreče, da bi me ena napadala.'

Profesorica je na popravnem izpitu med pogovorom o Prešernu vprašala dijaka: 'Kdo je bil Čop?' Dijak je močno razmišljal in nazadnje razložil: 'Čop je bil ... Prešernov sonet.'

Naloga v testu je bila: Določi nadpomenko naštetim besedam: jamb, trohej, amfibrah. Odgovor dijaka: grški bogovi.

Pri ustnih izpitih pa smo se naučili, da je bil Pozejdonov sin Kipklop, boginji pa ime Antena.

Še malo matematike:

Profesor vpraša: 'Kaj je krog in kaj je krožnica?' Dijak odgovori: 'Krog je oglato telo.'

Strojnika smo delali in končali

Strojniki, glasilo Srednje strojne šole Novo mesto

Uredniški odbor: Klavdija Lokar, Jerca Pavlič, Sebastjan Grešak,
Jan Ilnikar, Rok Rabzelj, Blaž Krajnc

Odgovorna urednica, lektorica in mentorica: Helena Pečarič, prof.

Računalniško oblikovanje: Ivo Šteblaj